

СЕКЦІЯ: ЮРИДИЧНІ НАУКИ

УДК 349.41

Бойченко Руслан Вікторович
Сумський національний аграрний університет
(Суми)

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ВТРАТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ТА ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Анотація. Статтю присвячено комплексному аналізу законодавства України про відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва.

Ключові слова: сільськогосподарське і лісогосподарське виробництво, збитки, втрати, відшкодування.

Abstract. The article is devoted to the complex analysis of the legislation of Ukraine on compensation of losses of agricultural and forestry production.

Keywords: agricultural and forestry production, loss, damage, reimbursement.

У переважній більшості випадків вирішення питань щодо відведення земель за межами населених пунктів для надання земельних ділянок для різних несільськогосподарських потреб здійснюється за рахунок земель сільськогосподарського призначення. А враховуючи й те, що в деяких випадках претенденти на отримання земельних ділянок за межами населених пунктів вживають заходів, часто незаконних для набуття права власності чи інших прав на земельні ділянки поблизу чи навіть у межах лісів. Отже, земельне законодавство має забезпечити належну правову охорону земель сільськогосподарського та лісогосподарського призначення, використовуючи різні правові механізми. Одним з таких механізмів є відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва.

Проблематика економічного регулювання земельних відносин є предметом досліджень широкого кола вітчизняних науковців, таких як Д.С. Добряк, П.Т. Саблук, А.М. Третяк, М.М. Федоров, А.Д. Юрченко та деяких інших, теоретичні та методичні засади удосконалення порядку визначення втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва залишаються малодослідженими.

Відповідно до статті 207 Земельного кодексу України, втрати сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва включають втрати сільськогосподарських угідь, лісових земель та чагарників, а також втрати, завдані обмеженням у землекористуванні та погіршенням якості земель. Відшкодуванню підлягають втрати сільськогосподарських угідь (ріллі, багаторічних насаджень, перелогів, сінокосів, пасовищ), лісових земель та чагарників як основного засобу виробництва в сільському і лісовому господарстві внаслідок вилучення (викупу) їх для потреб, не пов'язаних із

сільськогосподарським і лісогосподарським виробництвом. Також відшкодуванню підлягають втрати, завдані обмеженням прав власників землі і землекористувачів, у тому числі орендарів, або погіршенням якості угідь внаслідок негативного впливу, спричиненого діяльністю громадян, юридичних осіб, органів місцевого самоврядування або держави, а також у зв'язку з виключенням сільськогосподарських угідь, лісових земель і чагарників із господарського обігу внаслідок встановлення охоронних, санітарних та інших захисних зон.

Втрати сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва компенсуються незалежно від відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам, яке, відповідно до статті 157 Земельного кодексу України та постанови Кабінету Міністрів України «Про Порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам» [1], здійснюють органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, громадяни та юридичні особи, які використовують земельні ділянки, а також органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, громадяни та юридичні особи, діяльність яких погіршує якість земель, розташованих у зоні їх впливу.

Відповідно до статті 209 Земельного кодексу України, втрати сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, зумовлені вилученням сільськогосподарських угідь, лісових земель та чагарників, підлягають відшкодуванню і зараховуються до відповідних бюджетів у порядку, визначеному Бюджетним кодексом України. Відповідно до п. 2 ч. 1 статті 69¹ Бюджетного кодексу України, кошти від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, що зараховуються у розмірі: 100 відсотків - до бюджетів міст Києва та Севастополя, 25 відсотків - до бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів, 75 відсотків - до бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, бюджетів об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, 15 відсотків - до районних бюджетів, 60 відсотків - до бюджетів міст районного значення, селищ і сіл.

Кошти, що надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, використовуються на освоєння земель для сільськогосподарських і лісогосподарських потреб, поліпшення відповідних угідь, охорону земель відповідно до розроблених програм та проектів землеустрою, а також на проведення інвентаризації земель, проведення нормативної грошової оцінки землі. Використання цих коштів на інші цілі не допускається.

Порядок визначення втрат сільськогосподарського й лісогосподарського виробництва регулює Постанова Кабінету Міністрів України «Про розміри та порядок визначення втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню» [2], згідно з якою розміри втрат сільськогосподарського й лісогосподарського виробництва визначаються на основі затверджених нормативів.

А.М. Мірошніченко і Р.І. Марусенко стверджують, що втрати сільськогосподарського виробництва можна визначити як грошові суми, що у разі виведення земель із складу сільськогосподарських (лісових) угідь

підлягають сплаті до відповідних бюджетів для залучення сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва компенсуючих площ або компенсуючого поліпшення якості існуючих сільськогосподарських або лісогосподарських угідь [3, с. 502]. За рядом ознак та з урахуванням сутності, відшкодування втрат істотно відрізняється від цивільної відповідальності: 1) воно має публічно-правову природу; 2) характеризується особливими підставами відшкодування, не обов'язково пов'язаними з правопорушеннями; 3) кошти, що надходять на відшкодування втрат, мають визначене в публічно-правовому порядку цільове призначення тощо [3, с. 502].

Доцільно погодитися і з позицією окремих науковців, що належність втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва криється у самій природі підстав нарахування таких втрат – це безповоротне вилучення земельного та лісового ресурсу. У тому випадку, коли в результаті порушення законодавства про охорону земель відбулась певна втрата земельного чи лісового масиву, кошти сплачуються порушником у повному обсязі та направляються виключно на фінансування заходів по охороні земель [4, с. 37].

Правова природа вказаних збитків і втрат потребує поглибленого наукового дослідження, оскільки наявний організаційно-правовий механізм відшкодування і компенсації збитків і втрат має відповідати ринковим умовам.

Отже, відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва – достатньо складне й різнобічне явище, яке вимагає поглибленого дослідження в ході реформування земельних відносин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про Порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 1993 року № 284 // Сторінка "Законодавство України" сайту Верховної Ради, 2009.
2. Про розміри та Порядок визначення втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню: постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 1997 року № 1279 // Офіційний вісник України. - 1997. - № 47. - Ст. 40.
3. Мірошніченко А. М. Науково-практичний коментар Земельного кодексу України / А. М. Мірошніченко, Р.І. Марусенко. – К.: Алерта; Центр учбової літератури, 2011. – 520 с.
4. Бредіхін О. О. Економіко-правові засади обрахунку заподіяної шкоди в результаті порушень законодавства про охорону земель / О. О. Бредіхін // Земельне право України: теорія і практика. – 2012. – № 7. – С. 28–39.

УДК: 332.2:35.073.544

Кузін Наталія Василівна, Гончаров Віктор Володимирович
Сумський НАУ
(Суми)

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗЕМЕЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. Стаття присвячена історичним аспектам законодавчого розвитку відповідальності за порушення земельного законодавства в Україні. У ній здійснюється екскурс у минулі історичні часи з метою з'ясування етапів розвитку законодавства України у сфері охорони земельних ресурсів.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, кримінальна відповідальність, земельне законодавство, порушення земельного законодавства, охорона земель.

Abstract. The article is devoted to historical aspects of legal liability for violations of land legislation in Ukraine. It carried excursion into the past historical times to determine the stage of legislation of Ukraine in the field of land resources.

Keywords: administrative responsibility, criminal liability, land law, violations of land legislation, land protection.

Перші згадки про земельні порушення та відповідальність за їх вчинення за часів Київської Русі (IX - XIII століття) містить «Руська Правда». Закон встановлював покарання у вигляді штрафу («продажу») за такі правопорушення: «хто пошкодить бортні знаки, то платить 12 грн.; хто зрубує бортну межу або розоре межу польову, або перегородить дворову, то платить 12 грн.; якщо хто зрубує дуб з позначенням, або межевою, то платить 12 грн.» [1]. Норми «Руської Правди», в яких йдеться про порушення межових знаків, є норми, які спрямовані на охорону прав безпосереднього володільця та верховного земельного власника - князя. Штраф надходив до князівської казни, а потерпілий отримував «урок» - грошове відшкодування за завдані йому збитки.

У період з другої половини XIV століття до першої половини XVII століття правове регулювання земельних відносин та використання землі на теренах сучасної України забезпечувалось польсько-литовським законодавством (більша частина території в той час знаходилась під владою Речі Посполитої) та царським законодавством Московської держави. Нормативно-правові акти були спрямовані на охорону права землевласників (польської шляхти, заможних козаків тощо). У відповідності з «Судебником» 1497 р. основним земельним правопорушенням було знищення і пошкодження межових знаків, а також переорювання землі. За вказані правопорушення, крім штрафу, передбачалася кримінальна відповідальність у вигляді «торгової страти» - биття кнутом, з обов'язковим відшкодуванням шкоди у вигляді штрафу в 1 крб. тому, чиє право було порушено [2].

«Соборне уложення» 1649 р. встановлювало відповідальність за самовільне зайняття земельної ділянки і її розорювання. За вказані

правопорушення передбачалась тільки цивільно-правова відповідальність. Порушник зобов'язаний був віддавати весь незаконно вирощений врожай, знятий з самовільно зайнятої землі. Покарання за дане правопорушення могло бути накладено виключно судом, а особі, яка вважала своє право порушеним, заборонялось до судового розгляду справи здійснювати самовільні дії [3].

Подальший (XVIII ст.) розвиток норм щодо відповідальності за земельні правопорушення знайшов своє відображення в «Правах, за якими судиться малоросійський народ» 1743р. В даному документі регламентовані наступні види земельних правопорушень: 1) у сфері межування як специфічного виду діяльності; 2) перетинання межі та пошкодження межових знаків; 3) використання чужого ґрунту з метою наживи; 4) самовільне зайняття земельної ділянки та самовільну забудову. За вказані земельні правопорушення винні особи сплачували штраф [4].

З другої половини XIX століття до початку XX століття норми контролю за дотриманням законності у використанні землі були прописані в «Уложенні про покарання кримінальне та виправне» і «Статуті про покарання». Зокрема, «Статутом про покарання» була передбачена відповідальність за такі земельні правопорушення, як: самовільне, з порушенням строків, користування лісовою ділянкою для сільськогосподарських цілей; самовільне, з порушенням установлених правил облаштувань, канал та інших водопровідних споруд на чужих землях для осушувальних, зрошувальних та обводнюваних цілей; скид на чужі землі каміння, сміття, загиблих тварин та інших нечистот. Санкціями за вказані земельні порушення було накладання штрафу в розмірі 10,25 крб. та 50 крб. залежно від виду тяжкості вчиненого правопорушення. Норми відповідальності згідно Уложення були суворішими. За багато видів земельних порушень наступала дисциплінарна чи матеріальна відповідальність [5].

Введення виключно державної власності на землю передбачало повний контроль радянської держави за її використанням. Прийнятий у 1922 р. Земельний кодекс УСРР, став регулювати земельні відносини у одноосібних селянських господарствах, господарствах з громадським обробітком землі та землекористування радгоспів і т.д.

Аналізуючи зміст статей 59-65 (Права та обов'язки земельних громад) можна зробити висновок, що до основних обов'язків землекористувачів відносилось раціональне використання земельних угідь, а також виконання заходів, що сприяли збереженню і підвищенню їх якості. За неналежне виконання цих обов'язків користувачі несли перед державою відповідальність, яка відображалась у вилученні земельної ділянки на термін до трьох років. Відповідальність застосовувалась у тих випадках, коли землекористувач не використовував землю, здавав її в оренду в порушення закону чи вів «хижацьке, виснажуюче землю» господарство.

Статтею 26 зазначеного Кодексу встановлено, що купівля, продаж чи перепродаж, заповіт чи дарування, а також застава землі забороняється, а здійснені в порушення цієї заборони угоди вважаються недійсними. Особи, винні в їх скоєнні, крім покарання в кримінальному порядку втрачають землі, які знаходяться в їх використанні [6].

З розвитком земельних відносин в Україні виникла суспільна необхідність в прийнятті нормативно-правових актів по боротьбі з окремими порушеннями земельного законодавства, які не знайшли своє відображення в

Земельному кодексі 1922 р. Відповідальність за самовільне зайняття земельних ділянок була врегульована постановою РНК Української РСР від 26.09.1940 р. № 1440 «Про боротьбу з самовільною забудовою земельних ділянок у містах і селищах міського типу». Вказаною постановою було заборонено всім підприємствам, установам, організаціям та громадянам самовільно займати земельні ділянки як для будівництва, так і для інших потреб, порушувати і змінювати межі відведених ділянок та передавати ділянки іншим землекористувачам. За вказане порушення накладався в адміністративному порядку штраф - на громадян у розмірі до 10 карбованців, а на службових осіб - до 50 карбованців. Штрафи накладалися адміністративними комісіями при виконавчих комітетах районних, міських рад на підставі протоколів (актів) про порушення, що подавалися органами архітектурно-будівельного контролю міст, селищ міського типу. Вживалися заходи щодо знесення самовільно збудованих будівель і споруд. Згідно вказаної постанови, адміністративна відповідальність могла мати місце не лише у випадку самовільного зайняття земельної ділянки, а й тоді, коли будівництво було здійснено на відведеній у встановленому порядку земельній ділянці, але без затвердженої проектно-технічної документації або з грубим порушенням затверджених проектів [7].

В сільській місцевості відповідно до постанови Ради Міністрів УРСР від 20 червня 1959 року № 936 «Про заходи боротьби з самовільною забудовою в сільській місцевості» будинки (споруди), збудовані на самовільно зайнятих земельних ділянках, за рішенням райвиконкому, підлягали знесенню. На осіб, які самовільно зайняли земельні ділянки накладався в адміністративному порядку штраф в розмірі 10 карбованців. Для добровільного знесення будівлі самовільному забудовникові надавався строк до 2 місяців. Якщо самовільний забудовник не зносив добровільно будівлі у строк, визначений райвиконкомом, знесення будівлі здійснювали колгоспи або інша відповідна установа чи організація, що користувалася цими землями. Витрати покладалися на самовільного забудовника [7].

До сфери контролю за раціональним використанням і охороною земель на той час було віднесено і боротьбу з бур'янами. Адміністративну відповідальність за невиконання заходів щодо боротьби з бур'янами було встановлено у 1962 р. Указом Президії Верховної Ради УРСР «Про посилення боротьби з бур'янами», який зобов'язував всіх землекористувачів провести рішучу боротьбу з бур'янами на полях, луках, пасовищах, на присадибних ділянках колгоспів та інших громадян, на земельних ділянках загального користування міст, селищ, сіл. Для нагляду за правильним здійсненням заходів по боротьбі з бур'янами виконавчі комітети сільських, селищних, міських і районних Рад депутатів трудящих утворювали громадські інспекції з числа депутатів і спеціалістів сільського, лісового і водного господарства [8].

При виявленні порушення землекористувачем правил боротьби з бур'янами виконавчий комітет місцевої Ради депутатів трудящих оголошував відповідному землекористувачу попередження і одночасно зобов'язували його здійснити заходи по боротьбі з бур'янами у встановлені терміни. У випадку невиконання зазначених заходів на винних службових осіб і громадян накладався штраф. Стягнення накладалося на голів колгоспів, директорів радгоспів, лісгоспів, лісокомбінатів, підсобних господарств, дослідних станцій,

начальників відділень залізниць, начальників державних діляниць шосейних шляхів і керівників інших господарств у розмірі від 20 до 30 карбованців, а на колгоспників, робітників і службовців радгоспів та інших громадян, які мають земельні ділянки, в розмірі від 5 до 10 карбованців. На осіб, які злісно порушували правила боротьби з бур'янами, повторно накладалися адміністративні стягнення. Рішеннями виконавчого комітету міських, районних Рад депутатів трудящих такі громадяни могли бути позбавлені права користування земельними ділянками. Штрафи накладалися адміністративними комісіями при виконавчих комітетах районних, міських Рад депутатів трудящих, а також сільськими, селищними Радами депутатів трудящих і їх виконавчими комітетами або адміністративними комісіями за поданнями агрономів і меліораторів республіканських і місцевих сільськогосподарських органів, а також громадських інспекторів місцевих Рад. В подальшому порушення земельного законодавства, за невжиття заходів щодо боротьби з бур'янами та шкідниками сільськогосподарських культур знайшло своє законодавче визначення в ст. 170 Земельного кодексу Української РСР 1970 р. Вказаний вид порушення земельного законодавства був закріплений і в Земельному кодексі 1992 р. (стаття 115), а також в Кодексі Української РСР про адміністративні правопорушення 1984 р. (стаття 52).

Постановою ради Міністрів УРСР «Про заходи по охороні ґрунтів і захисних лісонасаджень на території Української РСР» у 1960 р. було встановлено адміністративну відповідальність за порушення законодавства про охорону ґрунтів і захисних лісонасаджень. За вказане правопорушення на винних осіб накладався штраф: на службових осіб у розмірі до 10 карбованців, на громадян - до 5 карбованців. Штрафи накладалися адміністративними комісіями при виконавчих комітетах районних, міських Рад депутатів трудящих на підставі протоколів (актів) про порушення, що подавалися державними контролерами по охороні ґрунтів і захисних лісонасаджень [9].

Прийнята у 1970 році нова редакція Земельного кодексу Української РСР містила в статті 170 визначений перелік порушень земельного законодавства, за які настає адміністративна або кримінальна відповідальність [10].

Правова норма щодо відповідальності за порушення земельного законодавства знаходить своє відображення в Указі Президії Верховної Ради СРСР від 14.05.1970 р. «Про адміністративну відповідальність за порушення земельного законодавства», яким встановлено, що службові особи і громадяни, які порушують земельне законодавство притягуються до адміністративної відповідальності. До таких порушень віднесено: 1) псування сільськогосподарських та інших земель, забруднення їх виробничими відходами та стічними водами; 2) без господарське використання земель; 3) невиконання обов'язкових заходів по поліпшенню земель і охорони ґрунтів від вітрової, водної ерозії та інших процесів що погіршують стан ґрунтів; 4) використання земельних ділянок не у відповідності з тими цілями, для яких їх надано; 5) несвоєчасне повернення тимчасово зайнятих земель або невиконання обов'язків по приведенні їх у стан, придатний для використання за призначенням; 6) відступ без належного дозволу, від затверджених у встановленому порядку проектів внутрігосподарського землеустрою; 7) знищення межових знаків, меж землекористування [11].

Кримінальна відповідальність за порушення земельного законодавства була визначена в нормах Кримінального кодексу Української УРСР (1960 р), Зокрема, була встановлена відповідальність за вчинення дій, що порушують радянське законодавство про націоналізацію землі. Такими діями були визначені: самовільний захват земельної ділянки, самовільний обмін чи купівля-продаж земельної ділянки, а також інші дії, які порушують право державної власності на землю. За вказані правопорушення винні особи каралися виправними роботами на строк від шести місяців до одного року або штрафом у розмірі до трьохсот карбованців [12].

Досліджені історичні етапи розвитку юридичної відповідальності за земельні правопорушення починаючи з перших законодавчих актів «Руської правди», «Судебника», «Соборного уложения» та інших стало підґрунтям для подальшого його законотворчого розвитку в незалежній Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Российское законодательство X-XX веков: Тексты и комментарии в 9-ти т. - Т 1. Законодательство Древней Руси / Под общ. Ред. О.И. Чистякова.- М.: Юрид. Лит., 1984. - 430 с.
2. Российское законодательство X-XX веков: Тексты и комментарии в 9-ти т. - Т2. Законодательство периода образования и укрепления Русского централизованного государства / Под общ. Ред. О.И. Чистякова.- М.: Юрид. Лит., М., 1985. – 520 с.
3. Российское законодательство X-XX веков: Тексты и комментарии в 9-ти т. - Т 3. Акти Земских соборов / Под общ. Ред. О.И. Чистякова.- М.: Юрид. Лит., М., 1985. – 512 с.
4. Хрестоматія з історії держави і права України: У 2 т./ За ред. В.Г. Гончаренка. К: Ін. Юре, 1997. – С. 36-40.
5. Новиков В. Н., Постолюкський Д. С., Законы уголовные. – СПб., 1911. – 672 с.
6. Будзмлович ІС., Юрченко А.Д. Перший земельний кодекс України та проблеми сучасного земельного законодавства // Право України. - 1998. - №2. - С. 93-98.
7. Пшеничний А.Н. Закон охороняє землю. - К., Товариство «Знання». 1978.
8. Указ Президії Верховної Ради УРСР від 26.04.1962р. «Про посилення боротьби з бур'янами» [Електронний ресурс]. - Режим доступу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/204a-05>.
9. Постанова ради Міністрів УРСР від 12.09.1960 р. № 1541 «Про заходи по охороні ґрунтів і захисних лісонасаджень на території Української РСР» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1541-60-п>.
10. Земельний кодекс Української РСР: Прийнятий 8 липня 1970 року №2874 - VII / Відомості Верховної Ради України. - 1970.-№ 29.- Ст.205.
11. Законодательные акты о земле. 2-ге изд., доп. и перероб. Составили: Битий С.В., Миронец И.Я., Янчук В.З. К., «Урожай», 1979, 400с.
12. Кримінальний кодекс Української УРСР: Прийнятий 28 грудня 1960 року №2000 - 05 / Відомості Верховної Ради України. - 1961.-№ 2.- Ст.14.

УДК 347.73

Поповичук Світлана Василівна
Навчально-науковий інститут права
Університету державної фіскальної служби України
Науковий керівник: Забучинська Тетяна Володимирівна,
старший викладач ННІП УДФСУ
(Ірпінь)

ЗАХИСТ БЮДЖЕТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

У статті розглянуто окремі актуальні питання відповідальності за порушення бюджетного законодавства. Проаналізовані окремі заходи впливу, виявлені проблеми застосування окремих заходів впливу та запропоновано авторське бачення їх вирішення. Надано пропозиції щодо удосконалення захисту бюджетного законодавства.

Ключові слова: бюджетне законодавство, бюджетний контроль, відповідальність, заходи впливу, порушення бюджетного законодавства, фінансово-правова відповідальність, фінансово-правова санкція.

The following article discusses current budget legislation violation responsibility issues. We analyzed specific interventions, identified specific interventions application problems and proposed the author's vision of their solution. Proposals for budgetary legislation protection improvement were given.

Keywords: budgetary legislation, budgetary control, responsibility, interventions, violation of budgetary legislation, financial liability, financial and legal interventions.

Наразі в Україні складається така ситуація, що реалізація контролюючими суб'єктами повноважень щодо нагляду за дотриманням бюджетного законодавства не має законних підстав, адже залишаються не визначеними заходи контролю. Саме бюджет - основний фінансовий план держави, і правопорушення, що вчиняються в цій сфері, є найбільш шкідливими та мають певну специфіку, а отже, підвищення захисту бюджетного законодавства, особливо в сучасних умовах децентралізації, що зумовлює поширення повноважень органів місцевого самоврядування в бюджетному процесі та пошук нових стабільних механізмів формування та використання бюджетних коштів, вимагають ефективних засобів контролю бюджетної діяльності та правового механізму прагнення до відповідальності порушників бюджетного законодавства.

У разі виявлення бюджетних правопорушень контролюючі суб'єкти мають право застосовувати такі заходи, як призупинення бюджетних асигнувань і зупинення операцій із бюджетними коштами, а також накладення на особу, винну в бюджетних правопорушеннях, адміністративних стягнень. Проте перші два заходи спричиняють негативні наслідки для працівників бюджетних установ, всіх одержувачів бюджетних коштів, тобто споживачів суспільних благ. Однак останні можуть бути і не винні в таких порушеннях, як подання недостовірних звітів та інформацій про виконання місцевих бюджетів,